

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členiek senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľa **J. K.**, proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu so sídlom v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o **zvýšenie starobného dôchodku**, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 6. júna 2008, č.k. 5Sd/232/2007-19, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 6. júna 2008, č.k. 5Sd/232/2007-19, **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporkyne č. X. z 18. apríla 2007 **z r u š u j e** a vec jej vracia na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporkyne č. X. z 18. apríla 2007 – ktorým podľa § 112 ods.4 zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák.č. 461/2003 Z.z.“) bola zamietnutá žiadosť navrhovateľa *o zvýšenie starobného dôchodku po zhodnotení ďalšej doby zamestnania vo zvýhodnenej pracovnej kategórii za roky 1945 až 1990.*

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že po preskúmaní rozhodnutia odporkyne sa krajský súd stotožnil s jej záverom, že navrhovateľ nesplnil podmienky pre zhodnotenie požadovanej doby zamestnania, nakoľko prílohy k žiadosti o dôchodok z 19. mája 2005 a 25. mája 2005 neboli potvrdené zamestnávateľom a čestné prehlásenia svedkov – fyzických osôb pre tento účel nepostačujú. Zdôraznil, že z obsiahlej korešpondencie medzi navrhovateľom a právnymi nástupcami jeho zamestnávateľa, prípadne archívom, vyplýva, že nové hodnoverné doklady a dôkazy o ďalšej nezapočítanej dobe zamestnania navrhovateľa vo zvýhodnenej I. alebo II. pracovnej kategórii sa v ich evidencii nenachádzajú..

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote navrhovateľ odvolanie, v rámci ktorého namietal tendenčnosť postupu krajského súdu, ktorý bol zaujatý proti jeho osobe, o čom svedčí akceptácia odporkyne bez ohľadu na jeho oprávnené a pravdivé argumenty. Uviedol, že politickým rozdelením štátu je mu znemožnené dopracovať sa k osobným listom, hoci toto mali urobiť zamestnávatelia – podniky v ktorých pracoval. Zdôraznil, že „ako má vyhovieť požiadavke krajského súdu, ako aj odporkyne, t.j. doložiť potvrdenia zamestnávateľov, keď títo neexistujú, lebo sú politickými premenami zlikvidovaní bez nástupníckych záväzkov ?“.

Navrhovateľ tiež namietal, že v rozsudku chýbajú jeho výpovede, týkajúce sa :

- politického rozdelenie štátu ČSFR na ČR a SR,
- reorganizácie n.p. bez nástupníctva a s tým súvisiace problémy na jeho škodu,
- jeho celoživotnej pracovnej činnosti v ČR,
- manipulácie prevodu starobného dôchodku z SR,
- nesplnenia povinností zamestnávateľov v súlade so zákonom č. 100/1988 Zb. - §§ 146-151,
- záporného stanoviska odporkyne k prílohám /126/,
- zdôvodnenia manipulačného prevodu starobného dôchodku z ČR na SR.

Navrhovateľ odporúčal v predmetnom konaní posudzovať aj obdobie povojnových rokov, ako i náročné budovanie záväzných stavieb štátneho plánu pri budovaní socializmu (vrátane rôznych rekonštrukcií) a najmä industrializácie SR v rámci ČSR, ČSSR, ČSFR. Nakoľko odporkyňa neakceptovala prílohy /126/ a svedkov s vyhláseniami, tieto skutočnosti ponechal na posúdenie Najvyšším súdom SR.

Navrhovateľ sa domáhal zápočtu všetkých odpracovaných 45-tich rokov (28. november 1945 – 30. december 1990). Spochybnil osobný list za práce v T. /050/ Ch. 1955-1990, pričom osobný list za práce v T.S. 1953-1955 považoval za uspokojivý. Uviedol, že osobný list za práce v T.S.. (M. I.) 1949-1951 je po všetkých jeho snaženiach nedostupný, ako aj osobné listy za práce v rokoch 1945-1948 (špecifikované v prílohe z 30. októbra 2002).

V závere odvolania uviedol, že všetku korešpondenciu týkajúcu sa tejto problematiky má k dispozícii odporkyňa.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Z podkladov administratívneho spisu odporkyne je zrejmé, že právny predchodca odporkyne (Úrad dôchodkového zabezpečenia) rozhodnutím zo 16. marca 1990 podľa § 21 zák.č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák.č. 100/1988 Zb.“) **priznal navrhovateľovi starobný dôchodok od 22. marca 1990.** Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že starobný dôchodok, mu bol vymeraný ako pracujúcemu III. pracovnej kategórie a bol vypočítaný z priemerného mesačného zárobku za roky 1985, 1984, 1986, 1988, 1987. Celková započítaná doba zamestnania u navrhovateľa bola 44 rokov, pričom pre výpočet výšky dôchodku bolo rozhodných 42 rokov, z toho v III. pracovnej kategórii 37 rokov, v II. pracovnej kategórii 6 rokov a v I. pracovnej kategórii 1 rok a vo zvlášť zvýhodnenej I. pracovnej kategórii 154 dní.

V dávkovom spise odporkyne sa nachádza rozsiahla korešpondencia navrhovateľa svedčiaca o tom, že za účelom zvýšenia starobného dôchodku sa opakovane domáhal zhodnotenia doby zamestnania od roku 1945 do roku 1990, a to vo zvýhodnenej pracovnej kategórii.

Z korešpondencie s NP P. spol. s r.o. – predstavujúcej spisovú a archívnu službu, ktorá má uschovaný spisový materiál bývalej T. Ch., vrátane osobných a mzdových listov (nie je teda právnym nástupcom T. Ch.) – vyplýva, že **vystaviť doklad o zaradení do preferovanej pracovnej kategórie môže previesť iba právny zástupca zaniknutej organizácie, pokiaľ by však existoval.** Nakoľko takýto doklad v prípade navrhovateľa absentuje, on sa ho snažil suplovať formou čestných prehlásení svojich bývalých spolupracovníkov.

Horeoznačená archívna služba navrhovateľovi oznámila, že v dokladoch (osobných a mzdových) prevzatých od firmy T. a Tr. Ch. sa nenašiel žiaden doklad o jeho pracovnej činnosti v podniku, pričom na osobné a mzdové listy sa nevyznačovala kategória. Tiež ho informovala, že podnik T. im mal odovzdať rezortný zoznam zamestnaní, kde je uvedený druh zamestnania s príslušným zaradením, ale tento zoznam im odovzdaný nebol. Preto nemajú z čoho zistiť, ako dlho bol navrhovateľ v tej či inej pracovnej kategórii zaradený.

Zo spisu je zrejmé, že **navrhovateľ sa nepretržite na základe opakovaných podaní od roku 1999 (31. júl 1999) domáhal prehodnotenia pracovných kategórií a vyhotovenia dodatku osobného listu dôchodkového zabezpečenia** - od zamestnávateľa T. Ch., vyvinul v tomto smere rozsiahlu iniciatívu, vypracoval detailné prehľady svojej pracovnej činnosti, avšak nebolo v jeho možnostiach splniť požiadavku odporkyne – ktorá v prípade, že pracoval vo zvýhodnenej pracovnej kategórii – žiadala, aby predložil o tejto skutočnosti tlačivo „Prílohu k žiadosti o dôchodok“, vystavené jeho zamestnávateľom.

Tejto žiadosti navrhovateľ nemohol vyhovieť, nakoľko požadované doklady sa v archíve nezachovali. **Z uvedených dôvodov žiadal akceptovať čestné prehlásenia svedkov.** Odporkyňa a ani krajský súd tejto požiadavke navrhovateľa nevyhoveli, pričom predloženými čestnými prehláseniami sa vôbec nezaoberali.

Základnou otázkou, pre účely rozhodnutia o dôvodnosti nároku navrhovateľa, podľa názoru odvolacieho súdu bolo posúdiť, **„či možno preukázať dobu zamestnania vo zvýhodnenej pracovnej kategórii na dôchodkové účely formou čestných prehlásení?“**

Podľa názoru odvolacieho súdu, vzhľadom na okolnosti prípadu, je požiadavka navrhovateľa v tomto smere plne akceptovateľná a opodstatnená. Vzhľadom na objektívne ťažkosti pri získavaní podkladov - za účelom prehodnotenia pracovných kategórií navrhovateľa – bolo totiž potrebné *využiť všetky dôkazné prostriedky, vrátane čestných prehlásení*. Ak teda odporkyňa za tohto stavu vo veci návrh navrhovateľa – ktorým sa domáhal zvýšenia starobného dôchodku – zamietla, týmto jej rozhodnutím podľa názoru odvolacieho súdu, bol navrhovateľ ukrátený na svojich právach.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu. Z uvedených dôvodov napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie (§ 220 a § 250q ods. 2 O.s.p. s poukazom na § 250l ods. 2 O.s.p. a § 250ja ods. 3 O.s.p.).

V ďalšom konaní bude povinnosťou odporkyne opätovne rozhodnúť o žiadosti navrhovateľa, a to po náležitom zistení skutkového stavu veci. Za týmto účelom je potrebné doplniť dokazovanie, a to predovšetkým riadnym vypočutím bývalých spolupracovníkov navrhovateľa ako svedkov na okolnosti, či a kde s navrhovateľom v inkriminovanom čase pracovali, ako boli u nich zhodnotené totožné doby zamestnania a len po zadovážení dostatočných podkladov vo veci je odporkyňa povinná vo veci opätovne rozhodnúť v zmysle vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, ktorým je správny orgán pri novom prejednaní veci viazaný (§ 250ja ods. 4 O.s.p.). Odporkyňa svoje rozhodnutie aj náležitým spôsobom odôvodní, aby bolo zrejmé, či a v akom rozsahu sa vysporiadala s dôkazmi predloženými navrhovateľom.

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému navrhovateľovi - ktorý si ich náhradu neuplatnil - v zmysle § 151 ods. 1 veta druhá O.s.p., ich náhradu nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. júla 2009

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová